

PT 718



Anul X. 5 Febr. 1893 - 5 Febr. 1894.



BIBLIOTECA  
ACADEMIEI  
ROMANE

# GAZETA SĂTĂNULUI

*Revistă ilustrată pentru Toți.*

10

113

11

393



RÎMNICU-SĂRAT

Tipografia proprie a «Gazetei Sătămului»

1894.






Anul al X-lea. 5 Februarie 1893. No. 1 (193).

# Gazeta Săténului

REVISTĂ ILUSTRATĂ PENTRU TOȚI.

Ese la 5 și 20 a fie-cărei luni.  ABONAMENTUL 10 LEI PE AN.

Pentru preoții și învățătorii din județul R.-Sărat, numai 5 lei pe an.

Pentru țările nelocuite de Români 12 fr.



## Gazeta Săténului

este o sferă populară al carei scop e: instruirea, informarea și moralisarea poporului Român prin publicarea materilor alese și variate.

GAZETA SĂTÉNULUI formeză la sfârșitul fie-cărui an un frumos volum, împodobit cu gravuri interesante, având tabiă de materii, copertă, cromolitografii, fotografii, planșe colorate, etc. etc.

Numere de probă din căteși 9 anii se trimet gratis și franco persónelor ce le vor cere.

ABONAMENTELE se fac pe un an, încep de la 5 Februarie și se plătesc înainte.

## Tarifa Anunciurilor pe paginile copertei „Gazetei Săténului”.

|                          | 24 pe 16 cent.  | 12 pe 16 cent.  | 6 pe 16 cent. |
|--------------------------|-----------------|-----------------|---------------|
| PENTRU UN AN (de 24 ori) | 1 pag. 150 lei, | ½ pag. 100 lei, | ¼ pag. 65 lei |
| „ 6 LUNI (de 12 ori)     | 1 „ 100 „       | ½ „ 65 „        | ¼ „ 45 „      |
| „ 3 LUNI (de 6 ori)      | 1 „ 65 „        | ½ „ 45 „        | ¼ „ 30 „      |
| „ O SINGURĂ DATĂ         | 1 „ 35 „        | ½ „ 25 „        | ¼ „ 15 „      |

A se adresa tot ce privesce Redacția și Administrația,  
Direcțorului Fondator și Proprietar al Gazetei Săténului,  
C. C. Dutculescu, Râmnicu-Sărat.

PREȚUL UNEI FASCICOLE 50 BANI.

## Sumarul „GAZETEI SĂTĂNULUI” No. 1 (193).

R.-Sărat. Abonamentul la ediția completă cu tablouri colorate, etc. 10 lei pe an.

ANUL X. — 5 FEBRUARIE 1893.

Gazetei Săténului, cu ocazia împlinirii a 9 ani de la aparițiunea ei (poesie): *Carol Scrob.* — Rolul petrolului în dezvoltarea industrială a României: *I. N.*—O vânătoare de tigru.—Intrebuințarea sărei în economia vitelor: *I. St. Furtună.*—Ultimele noutăți de unelte și mașini pentru ferme agricole (urmare); Puțurile instantanee: *Th. Piller.*—Focele.—Ultimele noutăți de flori: *Vilmorin.* Clima lunii Ianuarie 1893 st. n.: *St. C. Hepites.*—Sciri diferite agricole: *C.*—Din țară: *C.*—Din localitate: *D.*—Miscellanea: *Un econom român.*—Ultimele noutăți de plante potagere; Cartoful uriaș fără pereche; Cartoful Regele locurilor jöse: Dowlécul balenă; Pepenele verde rusesc foarte timpuriu: *Vilmorin.*—Acrirea porumbului la aer liber: *P. E. Mihăescu.*—Mamei mele (poesie): *Ana Ciupagia.*—Instantanee literare; Badea Pletea: *Mihail Canianu.* — † *A. Redier.* X.—Economia casnică: *Speranța Furtună.* Silhuede și profiluri; Ion N. Roman: *Mihail Canianu.*—Tabloul d-lui Bramtot: *R.*

**Gravuri în o culoare:** Panséua Parisiană.—Distracțiune; Cățelușul.—Ochiul Boului «Cometa» gigantic alb curat.—Distracțiune: Lebăda și musca de *Jiquidi.*—Cum se așeză tuburile puțurilor instantanee. Puț instantaneu așezat. Masă-valiză.—Cartoful uriaș fără pereche.—Cartoful Regele locurilor jöse.—Dowlécul Balenă.—Pepenele verde rusesc foarte timpuriu.—Barometrul corespondenților Biuroului central meteorologic din Paris.—Barometrul de buzunar măsurător al înălțimelor.—O votare de deputat.


Două planșe în mai multe culori de incadrat: *Vinătore de tigru și Uă familie de Foc sau Sirene.*

Cu acest prim număr al anului al X-lea, abonații noștri din anul al IX-lea primesc tabla de materii și coperta generală a anului al IX-lea. Abonamentul plătindu-se înainte, rugăm, cu stăruință, a ni se trimete fără întârziere, spre a nu înceta cu trimeterea revistei, care pe viitor va fi mult mai îngrijită din toate punctele de privire și va eși regulat la 5 și 20 a fie-cărei luni.

## UN CĂSORNIC DE AUR

la Espos. Univ. 1878 din Paris] concesionara vinđerei instrumentelor de precisiune a fabricii de căsornice numită mai sus, am luat monopolul vinđarei pentru România a acestor căsornice, așa de îngrijit lucrate, unume pentru premiurile de dat abonaților «Gazetei Săténului».

Căsornicul acesta de aur [iar nu aurit] se va expedia franco de port și vamă, (numai vama costă 6 lei de căsornic).

 **GRATIS** vom trimete acest căsornic de aur, franco de port și vamă, or-cărei persóne, care ne va face, până la finea lunii viitoare, un număr de cel puțin 12 abonamente pe un an.

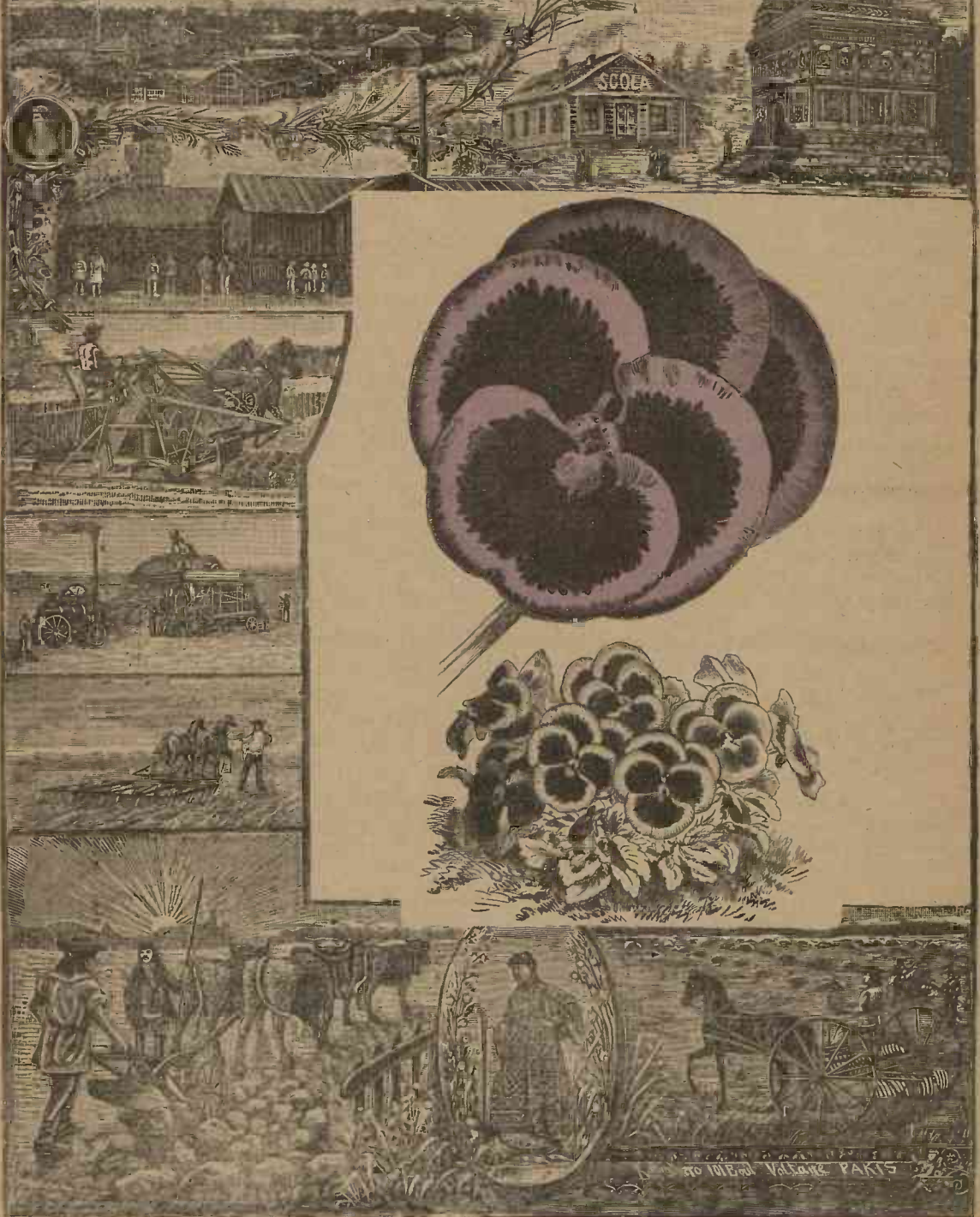
Cum lesne se vede acest nou premiu cu totul extra-ordinar și unic e uă ocașiune eșcepțională și un semn de recunoștință din parte-ne pentru persónele cari doresc răspindirea acestei reviste.

## SEMINTE DE PRIMAVARĂ

de Oarđe golașe, Oarđe cavaler, Moha de California sau Părîng gigantic tot-d'a-una verde, Camelina, Soarea-Soarelui, PORUMBURI diferite pentru boabe și nutreț.

A se adresa d-lui *C. C. Dăculescu*, R.-Sărat.

# GAZETA SĂTĂNULUI



A se adresa tot ce privesce Redacția și Administrația: C. C. DATCULESCU, Directorul proprietar și fondator al «Gazetei Săténului», R.-Sărat.

ABONAMENTUL 10 LEI PE AN.

## GAZETEI SĂTENULUI

Cu ocazia împlinirii a 9 ani de la aparițiunea ei.

*Ca și tata, ca și mama,  
Care 'și cresc copiii lor  
Și 'i învață cum e bine  
Să se poarte 'n viitor,*

*Ca și-un dascăl care 'n școală  
Cu copiii a 'nbătrinit  
Și cu firea lor gingașă  
Zilnic s'a obicinuit,*

*Ast-fel nouă ani de zile  
Tu cu noi ai tăinuit,  
Sfaturi bune și 'nțelepte  
Nouă ani ne-ai dăruit.*

*O iubire-adeverată  
Sămănat-ai prin țărani  
Și iubirea încolțit-au,  
In ăst timp de nouă ani*

*Iar când dânsa o să crească  
Și-o să 'nceapă a rodi  
Rodul ei: **Recunoștința**  
Cea mai sfântă s'o numi.*

CAROL SCROB.

## Rolul Petrolului în dezvoltarea industrială a României.

### I.

**C**u drept cuvânt, unii au arătat temă că în România nu se va putea nici o dată dezvolta industria mare și ajunge în stare de a ținea pept celei din afară. Tot de asemenea au arătat că se tem că industria din România, apărută de concurența străină prin tarifele noastre vamale, nu va sluji pentru

a esteni produsele industriale, ci numai pentru îmbogățirea câtor-va bogătași și pentru asuprirea consumătorilor cu mărfuri proste și mai scumpe de cât cele ce le-ar putea oferi industria streină. Ba chiar gliciu marii proprietari de pământ și chiar cei mijlocii, că noi prin încercarea de a întemeia prin protecționism o industrie mare, numai ne punem rău cu marele țări industriale, de ore-ce le lovim mărfurile cu taxe foarte mari și ca råde cu legem și din partea lor prigonirea cerealelor și a vitelor noastre. Ca încheere proprietarii mari agricoli au cerut și cer să se mai slăbescă din protecționism, lăsându-se să se desvolte numai acele industrii cari au în țară la noi condiții atât de priitoare în cât se vor putea desvolta și luptându-se pept la pept cu fabricele de peste graniță.

Noi credem că marii proprietari se amăgesc inchipuindu-și că, de pildă, Austro-Ungaria, Germania sau Franța ar da ușurări pentru intrarea cerealelor și vitelor noastre în schimbul deschiderii granițelor pentru produsele lor industriale, și asta pentru că în toate aceste țări este destul de puternică partida marilor proprietari agricoli, atât de puternică în cât cu toate agitațiile industrialilor a reușit a face ca să se introducă la dânsii taxe asupra cerealelor străine și măsuri aspre asupra vitelor străine. Pe de altă parte însă e de netăgăduit că ar trebui de luat măsuri pentru ca industria noastră să ne dea produse tot așa de bune ca ale celei străine și tot așa de estene, și tot odată trebuie să se folosescă de acești ani de protecționism pentru a putea la nevoie să stea în luptă cu străinătate și fără de a mai fi apărută prin taxe vamale exagerate.

Care e însă argumentul de căpetenie a acclora cari socot că industria n'are viitor în țara noastră? *Elipsa de cărbuni de pământ.*

În adevăr e greu să se întemeeze industria acolo unde cărbunii de pământ trebuie aduși de peste mări și țări. E adevărat că la noi nu sunt cărbuni de pământ buni, avem lignită și chiar în câte-va locuri lignită bună, dar după spusele d-lui inginer Drăghiceanu direcția drumurilor noastre ferate nu 'și dă ostenela, de-a face cum se face aiurea, nu-și dă ostenelă de-a întrebuița de acele mașini modificate a-nume pentru a putea arde lignita cea mai proastă chiar. Firește e mai ușor de mân-

cat pădurile, pe câtă vreme vor mai fi la îndămână și de aduc cărbuni din Anglia și Germania. Dar ori cum adevărata *hulie*, care e temelie industriei în Anglia, Belgia, Germania și Franța nu avem.

Ce era deci de făcut? Pe de-o parte de căutat perfecționări de altă natură cari să îngăduie a lucra aici cu un combustibil mai scump și totu-și a produce mărfuri cari să se pôtă vinde cu acela-și preț sau mai esten de cât cele streine. Având în vedere că fabricile noastre sunt pe loc, pe când cele streine au cheltueli de transport și mai având în vedere și taxele vamale (fie acelea ori cât de mici) nu ar fi peste putință să se înființeze și aici unele industrii în stare de a trăi și merge bine.

Dar e ce-va mai mult. Noi n'avem cărbuni buni de pământ, cel puțin până acumă nu se cumose, dar avem petrol în cătime, putem dice, fără sfârșit și nu e lucru cu neputință de inventat niște motori cari să fie purtați cu petrol în loc de cărbuni. Asta numai e acumă măcar o simplă afirmare teoretică, ci avem și încercări practice cari pe cât știm, au dat rezultate bune. Ast-fel s'a vorbit vara trecută prin diare de o móră sistematică făcută în județul Ilfov și purtată de un motor cu petrol și acest motor inventat de un german nu numai că împlinește tot ce se pôte cere de la un motor cu cărbuni, dar face chiar o economie foarte însemnată în materialul combustibil. Aceste motore sunt de vindare și deci dacă se dovedește că în adevăr motorul de care vorbim e bun, iată că industria noastră pôte să se desvolte având încă și superioritate în privința costului combustibilului față cu acele țeri în care petrolul lipsește sau în cari fabricile sunt întemeiate pe motori încălziți cu cărbuni.

Multora li se va părea că aplicarea petrolului la motorii ce până acumă se înfierbântau cu cărbuni sau lemne va fi un lucru puțin însemnat. Pentru acei însă ce știu ce rol jócă mijlocele de producere în desvoltarea industriei, cât și introducerea de mașini cari să micșureze atât de tare cheltuelile nu li se va mai părea lucru fantastic, când vom dice că de acumă înainte industria 'și-a asigurat desvoltarea la noi.

Remâne deci de așteptat, și exemplele date de câți-va mai îndrăsneți, vor fi imitate transformarea motorilor noștri pe a-

céstă basă. Ni se va dice însă că mai dăună-ți erau la drumul nostru de fier niște mașini cari se înfierbântau cu păcură și că acumă nu mai sunt sau sunt privite ca neindestulătoare. Amintindu-ne de cele povestite de d-l Drăghiceanu în privința rutinei și a relei voinți date la ivelă când cu experiențele asupra lignitei, nu ne prinde de loc mirarea. Dar chiar dacă sistemul încercat n'ar fi dat tocmai bune rezultate ore nu urmază de acolo că trebuie de cercat neconținut, de făgăduit premii celor ce-ar aduce perfecționări locomotivelor cu petrol sau păcură? Pentru o țară care are petrol de la Mehedinți și până în partea de sus a munților Moldovei socotim că respunsul la asemenea întrebare nu pôte fi îndoios. E lucru ridicul să aducem Cardiff sau să mistuim pădurile, când petrolul în multe locuri curge de la sine ca apa pe gârlă! Nici măcar temă nu pôte fi că proprietarii de puțuri de păcură s'ar înțelege și ar lua de ce piei de pe direcția drumurilor de fier, căci statul pe de o parte și pe de alta particularii ar putea începe alte explôtări în alte părți foarte bogate și ar putea aduce la calea adevărată pe cei ce ar căuta să se îmbogățescă prea repede scum-pindu-și petrolul.

În Franța s'au făcut asemenea încercări încă de pe la 1870, de Saint-Claire Deville, dar Franța are petrol puțin.

## II.

S'ar putea găsi însă unii cari să ne aducă întimpinarea că am exagerat spunind că petrolul e la noi în cătime, putem dice, nesfârșită. Aceștia ne-ar scôte înainte teoria că petrolul fiind produs prin destilarea cărbunilor de pământ (sau a materiilor animale și vegetale îngropate la adâncime), din două una: ori trebuie să avem la ce-va adâncime, și firește în munți aprópe de suprafață pături de cărbuni de pământ, pe cari ar trebui să-i căutăm și explôtăm fără a ne apuca noi întâiu de experiențe cu motorii încălziți cu petrol;—ori nu-s cărbuni la adâncime și deci nici petrol nu pôte fi în mare cătime.

E de nevoie deci, pentru a convinge pe cetitorii acestei reviste că basă ce voim să dăm industriei românești nu e șubredă, să arătăm că teoria de care ar vorbi protivnicii noștri e acumă părăsită în știință

și că pe temeiul cercetărilor făcute în regiunea Caucazului, în Italia, în Statele Unite, în Galiția, și la noi este acuma o teorie pe care basându-ne am și că petrolul la noi se află în câtime nesfârșită. Tot odată această teorie nouă a revoluționat mijlocele de a cunoște unde trebuie de săpat pentru a da cu siguranță de petrol, bine înțeles dacă avem capitalurile trebuitoare.

Ne vom folosi pentru această parte a articolului nostru de discursul de recepțiune ținut de răposatul Gr. Cobîlcescu în ședința Academiei române la 20 Martie 1887.

În partea nordică a Moldovei se află petrol negru în valea Dămnei, ceea ce dovedește că nici în partea nordică a Moldovei petrolul nu poate lipsi. În partea meridională a regiunii muntoase a Moldovei se află mai întâiu basenul Trotușului în care d-l Cobîlcescu numără cinci linii de la S.—E. la N.—V. Cea mai apusună trece pe la Comănești, a doua pe la Hirja și Vizantia, a treia pe la Tg.-Ocna și Moinești, a patra pe la Tețcani, Șolonț și pe la apus de mână. Tazlăului, a cincia pe latura stângă a Tazlăului și trece pe la Cașin, astă linie prelungită în sus trece pe la valea Dămnei de care s'a vorbit mai sus.

În Muntenia terenurile petrolifere sunt mai descoperite de cât în Moldova și mult mai avute în petrol de cât cele din Galiția. În Muntenia se află petrol în două feluri de terenuri, dar cele mai bogate explôtări sunt pe o zonă lată de la 10 la 15 kilometri, care se întinde din Putna până la Mehedinți. În județul Buzeu se explôtază pe două linii ce trec pe la pârâiele Istriței, dar mai sunt încă două una pe la Mirluita și alta pe aproape de Florești. În județul Râmnicu-Sărat sunt două linii: una trece pe la Modreni și Valea-Rea, iar a doua pe la Țigoiu și Căești. În basenul Prahovei sunt explôtate trei linii (dar mai sunt și altele) ce merg de la apus spre răsărit: una trece pe la Coibași, a doua pe la Câmpina, a treia pe la Drăgăneasa și Verbilău. În Dâmbovița se urmărește zona petroliferă. Dar cea mai bogată din totă România pare a fi cea din Vâlcea. Acolo a constatat d-l Cobîlcescu patru linii: una trece pe la Păușești, a doua pe la sud de Titiriciu, a treia de-alungul drumului ce merge de la

Stoenești, la Bogdănești și a patra pe la Ghețești și Pietrari (tote de la apus la răsărit). În toate locurile unde s'au făcut săpături pentru a scote petrol nu s'a reușit dacă păturile pământului erau înclinate sau orizontale, ci numai dacă erau încrețite și anume nu s'a aflat petrolul în văile produse de acele încrețituri, ci pe culmi, sau pe văile săpate pe culmi mai apoi după formarea crețurilor. Astă regulă se observă în totă lumea. Mai mult sunt semne cari ne arată în ce loc anume din acele de pe virfurile crețurilor e mai de așteptat să dăm peste petrol: Ast-fel pe linia culmei crețurilor la locurile unde e petrolul cu siguranță se află bulbucături ovale și dacă săpăm în virful acestora dăm ne-apărat de petrol; acolo unde culmea crețurilor e despăcată de-a lungul se ved păturile răsfrînte ca de-o explozie ce-ar fi venit din jos din adâncime și această refringere e de-asemenea dovadă că e petrol acolo. Une locuri aceste bulbucături se prăbușesc și se formază lacuri în ele, cum e de pildă la sud de Câmpina între Baicoi și Cotoi, unde e un lac de 12 hectare. Izvorul de căpetenie ar trebui căutat în mijlocul acelu lac prin sfredelituri, firește după scurgerea lacului. Pe lângă aceste semne mai sunt și altele, voi aminti însă numai că adesea în locurile petrolifere sunt izvoare de ape sulfuröse, de sulfuri, bromuri și ioduri ferurite, ba și bulgări de sulfur ori pulbere și vine în straturile cu petrol. Apoi creții terenurilor petrolifere sunt foarte îmbibați cu materii străine (vine de calcar, de gips).

Adesea se află și sare împreună cu petrolul și așezată tot în aceleași locuri (în crepăturile formate de-alungul culmei crețurilor la Dâmbu, la Ținta, la Băicoi și la Colibași și se pare că și dincolo de Olt) nu e formată ca altă sare, în lagune ce s'ar fi uscat, ci e venită din adâncul pământului sub formă găsosă și apoi solidificată în aceste crepături.

Cu acesta ne apropiem de teoria cea nouă care susține că petrolul e format din combinarea cărbunelui (unit cu ferul carele cum se știe alcătuește la ore și care adâncime pământului) cu hidrogenul (care se află și el slobod la adâncime și topit în liquidul bogat în fer de acolo. Deci îndată ce se întâmplă tot din pricina apăsării aburilor de apă și a altor gazuri vre-o ruptură care să străbată adânc în pământ pe linia acelei rupturi micșurân-



du-se apăsarea se urcă în sus clorura de sodiu, hidrogen carbonat (sau elementele lor) și se așază în scorburile și golurile ce înțânesc, le umplu și infiltreză și rocile vecine și anume greziurile și conglomeratele<sup>1)</sup>.

Teoria acésta despre origina petrolului e prea depărtată de ideile obicinuite, de aceia trebuie să adăog și câte ce-va din dovezile pe cari se sprijinesc apărătorii ei.

În cele ce-am spus despre locurile unde pôte săpa cu siguranță după petrol se vede chiar că asemenea lucru nu se pôte explica prin părerea că petrolul s'ar fi produs prin destilarea păturilor de rămășiți vegetale și animale, dar putem da și alte fapte cari bat mai tare la ochi și fac peste puțină să admită cine-va altă teorie de cât cea de care am vorbit că e acuma a cercetărilor mai noi.

În Venezuela izvórele de petrol es din schisturile cristaline cari alcătuesc munții vecini cu Océnul Pacific. Aceste schisturi însă nu coprink de loc materii organice, deci n'a avut cum se forma petrolul din asemenea materii, și trebuie să admitem teoria cea nouă.

În Franța în Auvergne e un izvor de petrol care se află în délul numit Puy-de-la-Poix ese din materiile vulcanice, ce alcătuesc acest dél, altul de lângă Port du Chatéu ese dintr'un tuf vulcanic. Deci din locuri unde nu se pôte nici visa la depozite animale sau vegetale îngropate de desubt.

În Canada petrolul se află în grezul corniferous (ter. devonian) sub care nu se află depozite de vegetale sau de animale indetulătoare. În alte locuri ale Canadei petrolul se află în silurian, care se razimă pe schisturi cristaline lipsite de urme animale sau vegetale.

<sup>1)</sup> Sunt două teorii față în față. După una erupțiunile vulcanice și prin urmare și producerea petrolului se datorește apei infiltrate în adâncime, care topește și preface în lavă păturile adânci, iar din cauza fierbințelei ajunge la unele adâncimi colosale de se disociază și ast-fel dă hidrogen pentru formarea hidrogenului carbonat deci a petrolului. După alta cauza erupțiunilor de lavă și de petrol ar fi gazurile cari se află topite în fierul din care e alcătuit pământul în lăuntru și care fier ar fi mai tot liquid. Chestia dacă e așa sau așa e prea grea pentru a o putea tracta aici în trecut mai ales când ne grăbim să sfârșim articolul nostru, al cărui scóp e altul.

În Pensilvania și Virginia (Statele-Unite) petrolul se află în terenuri mai vechi de cât cel care cuprinde cărbunele de pământ, dar păturile de cărbuni unde se și află peste cele cu petrol sunt despărțite de acestea prin pături de lut și de schisturi prin care petrolul nu pôte eși. Pe lângă acéstă nici nu se află petrol în păturile de cărbuni de pământ.

Apoi în regiunea Caucazului, cea mai bogată din lume, și în regiunile petrolifere vecine cu acésta, se constată ridicături, prăbușituri, cutremure de pământ, vuetes sub-pământene, izbucniri de gazuri aprinse, erupții de glod și de petrol cari dovedesc o legătură cu puternice mase topite din adâncimile pământului.

Iată încă un fapt care ne arată, ca să díc așa, palpabil cum se produce petrolul. Dacă lava în loc de ajunge în contact cu aerul, înainteză pe sub apă sau prin canale sub-pământene, apoi dă din iea mai întâiu hidrogen și apoi hidrogen carbonat amestecat cu pulin acid carbonic, deci hidrogenul slobozit mai întâiu se combină cu cărbunele care se află în lavă unit cu ferul, dacă apoi acéstă lavă dă unde-va afară o vedem acoperită cu petrol licid.

Deci materii analóge cu lavele sau și mai bogate încă în fier au putut produce petrolul.

Am spus că în tótă lumea se constată că terenurile în cari se află petrol sunt încrețite; vom mai spune că se pôte de asemenea constata și colosale erupții de materii topite cari au pricinuit asemenea încrețituri. De pildă la noi în Carpați e un lanț de mai bine de 700 de kilometri de lung începând din țara Bârsei (în Transilvania regiunea Brașovului) și întinzându-se până în Nordul Ungariei; acest lanț, de-alungul lanțului apusan al Carpaților apuseni și alătura cu dânsul e alcătuit din materii eruptive cari formeză munți nalți de trachituri etc... adică din stânci eruptive eșite cu violență din lăuntru pământului, spărgând păturile așezate peste ele. Acéstă erupțiune a început a se face pe la sfârșitul epocii eocene, cea mai mare parte din ele au eșit spre sfârșitul epocii salifere și au durat și mai apoi în epoca

ludinelor. Pe totă această linie a mun-  
tor formați de materii eruptive s'a for-  
at o crăpătură care s'a tot lărgit și în-  
as în tot cursul epocii terțiare. Prin cră-  
turile paralele cu acea principală au  
vălăt unele locuri tot materii eruptive ca  
achiturile etc. dar mai adesea s'a suit  
trolul, asfaltul, ozokerita etc.

Cunoștința epocii când s'a făcut erup-  
tinea petrolului și infiltrarea lui în roce  
și fără de însemnătate, de ore-ce e do-  
dit că bogăția în petrol e cu atât mai  
mare cu cât erupțiunea e mai nouă. De  
și urmăz că regiunea Caucazului e cea  
mai bogată și tot odată cea mai nouă,  
noi vine cea din Muntenia noastră. In a-  
astă privință ne putem fali că suntem  
mai pe sus de Americani, ca bogăție na-  
rală.

### III.

Incheem deci că e deplin dovedit că  
avem petrol destul pentru a putea da naș-  
tere la o industrie foarte dezvoltată de ex-  
plorare și de pregătirea tuturor materii-  
r care se pot scote în petrol prin desti-  
nare etc.

Avem destul petrol pentru a putea și  
porta în lumea întrăgă, bine înțeles pe-  
trul rafinat și materii pregătite din el.

Avem destul pentru a sluji ca bază ma-  
terial industriei mecanice aplicată la agri-  
cultură de-a dreptul și la prelucrarea pro-  
ductelor agricole (mori, velniți etc.)

Avem și pentru intemeierea industriilor  
textile și metalurgice.

Deci de viitorul industrial al României  
avem fi siguri. Rămâne ca lucrul să se  
facă în cel mai scurt timp și să ne gân-  
dăm la proverbul englezesc că «*timpul  
e banii*»).

P.S. Teoria susținută aci după Cobăl-  
tescu, e a lui *Mendeleef*, despre care s'a  
vorbit altă dată pe scurt în *Gazeta Să-  
teanului*.

I. N.

## O VÂNĂTOARE DE TIGRU.



na din planșele colorate  
ce dăm în acest număr,  
dă o idee de cum se vâ-  
nădă tigrul cu elefantul în  
Indiele Ingleze.

Vânătoarea cu elefantul  
e mult mai puțin primej-  
diósă ca dacă să vânează tigrul după  
cal. Elefantul, acest enorm animal inteli-  
gent, blând și viguros; singur el e în  
stare de a strivi tigrul cu grósele picere  
din'ainte precum și de a'l străpunge cu  
imenzii lui dinți. Elefantul, așa de greoi  
în aparență, când se găsește în fața ina-  
micului său, pătruns de un tremur răs-  
boinic, devine foarte agil, aruncându-se  
în dreapta și în stânga.

Olișterii Ingleji, cari stau în nacela după  
elefant, îmbrăcați în pânză albă și cu  
cășci de plută acoperite cu pânză, cu tóte  
excelentele lor carabine și obicinuița la  
tragere, de multe ori nu pot a se servi  
cu succes de focurile lor, din cauză că  
mișcările desordonate ale elefantului  
îi fac a perde echilibrul. Ei asistă mai mult  
la această luptă, și numai când pot veni  
în ajutorul elefantului trag. Priveliștea e  
din cele mai frumoșe, atât pentru vână-  
tori, cât și pentru conducătorul elefan-  
tului, care șade de obicei pe gâtul pu-  
ternicului animal. Tigrul regal e foarte  
fioros, fiind în același timp unul din cele  
mai frumoșe fiare. Dedesubtul corpului  
e albicios, spinarea de un galben sêlbatic,  
tigrat cu benzi negre traversale și nere-  
gulate. Coda îi e lungă și colorată cu  
negru și galben.

Ochii strălucesc ca topazele expuse ra-  
zelor sórelui.

Tigrul regal, (*tigris regalis*) e mult mai  
feroce ca leul; are o putere enormă, fiind  
în stare de a tiri chiar un cal, în tocmai  
cum singura specie felină, care să atașază  
omului, pisica, duce un gusgan. Acest te-  
ribil carnivor atinge uă lungime de 2 m.  
17, la 2 m. 33.

С КИТА К А Т Ъ К И И И И

REVISTĂ ILUSTRATĂ PENTRU TOȚI.

УАЛЛІА УА І ЛІУЛІА

(Ese la 5 și 20 a fie-cărei luni).

R.-SĂRAT. -- ABONAMENTUL 10 LEI PE AN.

ANUL AL X-lea. No. 1 (193) 5 FEBRUARIE 1893.



VÎNĂTÔRE DE TIGRU.

(EXPLICAȚIA ÎN ACEST NUMĂR).



DISTRAȚIUNE.

(ISTORIE FĂRĂ TEXT).



CATELUȘUL.



Ochiul-Boului «Cometa» gigantic alb curat.

## INTREBUINȚAREA SĂREI

în Economia Vitelor.



himia, ne spune partea însemnată ce o ia sarea în constituțiunea tuturilor țesăturilor organice și fiziologia ne demonstrează rolul activ și indispensabil ce l are sarea în manifestările biologice ale acestor țesături. Dar dacă astăzi cunoscem aproape bine importanța sărei în economia animală, cei vechi însă nu au înțeles-o de cât în mod observativ, făcând tot-d'auna uz și adese-ori abuz și este cu desăvârșire instructiv, să vedem opiniunea mai multor autori, mai înainte d'a o spune pe a noastră.

Columel în rindurile acestea: «...de genere pabuli memineribus, jucundissimas herbas esse, quae aratro proscissis arvis nascantur... etc.» Spune, în traducție, acestea: «Ierburile cele mai gustoase sunt cele care cresc în pământurile cari au fost arate; pe urmă sunt cele cari cresc în livezele cari nu sunt tocmai umede... Nu e nici o pășune care să nu-și piardă savorea și de care animalele să nu se desguste, dacă nu s'ar preintimpina desgustul animalelor dându-le sare».

În georgicele sale, Virgil, spune: «Cine iubeste laptele trebuie să dea oilor adesea cu însăși mâna lor citiză, loto și ierburi sărate. Acestea le fac să iubescă mai mult apa, ugerile lor să se umple mai mult și laptele să capete un gust deosebit și nedescris, care rezultă din sare.»

Aldrovande scrie că «turmele cari pasc în livezile maritime și sărate dau mai mult lapte; brânza e mai îmbelșugată. Animalele sunt mai prăsitore, cărnurile le au mai gustoase și animalele se îngrășă mai mult». Fapte ce le constatăm într'a-dever la oile din Dobrogea pe litoralul Mării Negre.

Bernard Gomes spune că nu a vedut carne mai gustoasă de berbec și oie ca la animalele cari pasc pe terenuri sărate. Și singurul aliment mineral și condiment care provoacă pofta de mâncare și setea, și prin urmare îngrășarea, este sarea, după Gomes.

Plutarc scrie faptul că majoritatea contemporanilor săi crede că întrebuințarea sărei îngrășă, că câinii cari mănâncă sărat, concep mai repede; că vasele de apă care au sare, au mai mulți șoreci, de cât acelea cari nu au de loc.

Aristote constată că oile cărora li se dă sare intră în călduri mai de grabă, au ugerul mai plin cu lapte, sunt mai sănătoase, mai grase, și au carnea mai gusto-

să. Cere ca îngrijitorii să le dea sare câte un modium la 100 de oi, la fie-care 5 zile.

Pallade recomandă ca să se dea turmelor de oi sare pentru ca să nu capete desgust de hrană și pentru a le prelungi viața.

Cardinalul de Furno spunea că oilor li se dă tîmna sare pentru ca să li se mărească cantitatea de lapte și de cazeină.

În *Manuel des Champs* se recomandă sare pentru oi câte cât se ia cu cele 3 degete, de fie-care oie, amestecată cu ovės. Și în ziua aceea să nu li se dea apă de băut sub cuvânt că se perde efectul bun al sărei.

Bomare, în *Dictionnaire d'histoire naturelle*, art. *Sel*, insistă ca tuturilor animalelor destinate îngrășatului să li se dea sare pentru a le îngrășa mai de grabă și a mări calitatea cărnei. Vacilor și oilor pentru a le mări cantitatea de lapte.

În *Manuel du Buvier* pentru îngrășarea boilor recomandă tuberculele obiceiuite, tăiate și presărate de puțină sare.

*Journal économique* din 1771 relatează că în cantonul Fribourg, de când s'a generalizat obiceiul de a se da sare la vitele mari și mici, maladiile au scăzut în număr și în intensitate.

În același ziar, din 1767, un autor propune sarea ca remediu contra viermilor la cai.

Virgile în cartea sa «*Observation pratiques sur les bons effets du sel dans la nourriture des bestiaux*» stăruie mult în întrebuințarea sărei la oi ca preventiv al maladiilor ce le cășunează livezele umede. El recomandă 7 chilo pentru 300 de oi la fie-care 8 zile.

Daubenton în «*Instructions pour les bergers*» din 1782, pag. 104 și următoarele spune:

«Oile dintr'o localitate uscată potsă nu aibă sare... În localitățile băltoase, unde sunt supuse la galbă și alle bole, sarea le prezervă și le vindecă. Sarea te dă poftă de mâncare și vigore; se mai dă în timpul când oile lîngezesc sau sunt desgustate, cea-ce se întâmplă când e căță, ploie, ninsore sau frig mare... Un pumu mic pentru fie-care, la 15 zile... Prea multă sare le-ar putea aprinde și le-ar face rên... Sarea se presară pe furage...»

Dourilhe, într'un memoriu prezentat unei Societăți de Agricultură din Franța, spune că în provincia Dauphiné, pe atunci, se dădea o livră de sare pentru trei-deci de oi pe săptămână.

În Ispania, scrie Flandrin, se dă sare la oile cu lână fină, afară numai dacă nu au viață sedentară. În Estramadura

li se dă mari cantități, câte 100 de livre pentru 800 de oi, pe săptămână.

Vitet în **Médecine vétérinaire** t. III, spune despre efectele sărei, între altele: «...Dacă ne aruncăm ochii la oile cari pasc de-alungul malului mării, nu o să găsim nici una care să sufere de ficat; din potrivă, din patru-deci de oi cari pasc pe pășuni băltoase, abia se pot găsi două cari să pătăvească ficatul nealins; această trebură să o atribuim sărei marine conținute în plantele cari cresc pe malul mării».

«Pentru a o administra, veți amesteca sarea pulverizată cu tărâțe sau cu ovės; unii se mulțumesc a o da sub formă fluidă în soluție în apa albilă, câte 2—3 oncii la cal și bou; 1—3 oncii la oie.»

Delporte, în **Mémoire sur l'éducation des bêtes à laine longue**, dă câte 12 livre de sare pentru 100 de oi, amestecată cu ovės și tărâțe. Dosa acesta se împarte în 5—6 porțiuni și pe ăi se dă o porțiune.

Buffon, în **Histoire naturelle du Boeuf**, 1753, relatează că în Spania se pune în staulă lângă vițel piatră numită **Salégres** care se găsește în minele cu sare. Vițelul, în lipsa mumei, linge piatră și cu acest mijloc își face o sete și o fome mare; când vine muma, el se aruncă cu aviditate la uger, sugă cu poftă mare și se îngrașă repede, mai repede de cât aceea cari nu ling sare.

Guyot în tratatul său **Les animaux de la ferme** recomandă pentru boi câte 50—80 grame pe ăi de sare pentru un bou și la pagina 215 spune: «S'a constatat că oile hrănite pe pășunile după malul mării, au o calitate superioară; aceste oi sunt cea-ce se numește **les presalés**».

Ad. Benion (*Traité de l'élevage et des maladies du mouton*) scrie: «Sarea era considerată ca indispensabilă pentru întreținerea speciei ovine; astăzi acest condiment nu se mai bucură de aceeași favoare, pentru că s'a observat că nu produce efecte simțitoare. Este trebuitore cu toate acestea când animalele trăesc pe terenuri siliciose și argiloase și când alimentele sunt proște. În general, nu trebuie să abusăm».

La Rambouillet, oierie de merinos din Franța, relatează D. A. Sanson în **Hygiène des animaux domestique**, că **berbecii** capăt în rațiune, un gram sare pe ăi, pe când oilor nu li se dă.

I. H. Magne, în lucrarea sa «**Races ovines, leur améliorations**» scrie că în țările noastre nu se mai socotește sarea atât de indispensabilă pentru întreținerea

oilor. «Să fie din pricina cultivei mai bine înțelese a pământului, din întrebuințarea mai generală a amendamentelor, din calitate mai bună a furajelor?» Și mai departe spune că a experimental și a dovedit că oile cari primesc 4 grame de sare pe ăi se întrețin mai bine.

După Giovanni Baraldi (**Manuale di zootechnia**, pag. 400) «poporele distinse în abilitatea de a crește și educa animalele, cum sunt mai ales elvețienii, nu fac întrebuințare des de sare». Și dă cifrele acestea pe ăi: pentru un bou de muncă 66 gr.; vaca de lapte 60 gr.; boul de îngrășat 80—150 gr.; calului 30 gr.; la 100 de oi 150—200 gr.; la 100 de oi de îngrășat 300—400 grame.

În **Traité d'agriculture pratique et d'hygiène vétérinaire generale** Magne și Baillet recomandă sarea ca: preservativ, curativ, condiment excitant, gustativ, conservativ și preventiv, pe lângă că e recunoscut ca aliment esențial.

Societatea de Agricultură din Nancy sfăluște a se da 1000 grame pentru 36—40 capete de vite mari sau pentru 350 de oi.

Lord Somerville, citat de Magne, crede că e destul 1000 kilo de sare pentru 1000 de oi, pe an, în Ingliterra. De Gasparin a socolit câtă sare se dă oilor din departamentul Vaucluse și a găsit că consumă 50 kilogr. de fie-care 100 de oi.

Curwen dădea pe ăi câte: 120 gr. vacilor, boilor de muncă, gonitorelor și calilor; 90 gr. boilor de îngrășat; 30 gr. vițelilor.

Louis Gossin în lucrarea sa: **Principes d'Agriculture** t. II, 1859, scrie că «această substanță este salutară; însă dose prea mari, devin vătămătoare.» Este bună pentru a înșela gustul animalelor cu alimente stricate. Dosa nu o fixează.

Jonas Webb, celebrul agronom englez, întrebuința mult sarea și mai ales sarea gemă.

Istoricul Paganel citează în **Histoire de Frédéric le grand** o întrebare a lui Frederic cu Guvernatorul din Fehrbellin.—Sunt epizootii în cantonul d-v.?—Nu sire.—Au fost?—Da sire.—Dă-le să mănânce multă sare gemă și bóla nu are să mai apară.—Cea-ce și fac. Însă sarea comună e tot așa de bună.—Să nu credi. Să nu se piseze sarea gemă, ci să se pună aproape de vită ca să o lingă.

Lefour, Inspector General al Agriculturii, în Franța, în scrierea sa **Les animaux domestiques** spune că «întrebuințarea sa a fost obiectul experiențelor și unei vii polemice care lasă încă îndoeli asupra chestiunii. Pare cu toate acestea că unii agricultori au fost mulțu-



miți. Este incontestabil că punând sare peste fânurile stricale, se asigură conservarea și se ameliorează natura lor (?)...» Dosa o recomandă: 30—40 gr. pentru cai; 60—100 pentru boi; 1—2 gr. pentru oi; 40—50 gr. pentru porci.

Ayraud (*Traité pratique de l'alimentation rationnelle des animaux domestique*, pag. 197) spune că «obiceiul ce-l au mai toți agricultorii din mai toate țările, de a pune sare la dispozițiunea animalelor, este un obicei esențialmente justificat de trebuințele fiziologice a le naturei animale». In privința cantității de dat animalelor, ea trebuie să fie de 50—100 gr. pentru cele mari; de 10—50 pentru porcii de îngrășat și pentru animalele tinere equidee și bovidee; de 3—6 gr. pentru oi și porci; aceste dose pentru fie-care di.

Henry Sagnier, redactorul șef de la *Journal de l'Agriculture*, în lucrarea sa *Cours d'Agriculture* scrie că «pentru a fi utilă nu trebuie dată de cât în dose moderate». Proporțiunea o evaluează iar la 30 gr. pentru cai; 60 boi și vaci; 80—150 pentru boi de îngrășat; 30—60 porci de îngrășat; 150—200 pentru 100 de oi.

Dr. Jules Kühn, directorul Institutului Agricol din Halle, în tratatul său de a-

limentațiune a animalelor bovine spune: «o adițiune moderată de sare (4—8 gr. la 100 kilo de greutate vie) la rațiunea zilnică nu e nici o-dată vătămătoare; ea exercită, din potrivă, o acțiune foarte favorabilă când se dă animalelor mulți cartofi și grăunțe sau multe alimente prea apóse ca pulpa, etc »

Boussingault n'a constatat vr'o creștere mai rapidă a animalelor cărora li s'a dat sare ci numai o mai bună stare de sănătate.

Liebig constată că sarea e un ajutor puternic, indispensabil în unele circumstanțe de a combate influențele exterioare vătămătoare sănătății.

H. Settegast în lucrarea sa «alimentațiunea vitelor», lucrare revădută și augmentată de Dr. Hugo Weiske, recomandă sarea și fixează iarăși dosa: 4—8 grame pentru oile de mărime medie; 15—30 gr. pentru un bou; 4—8 pentru vițel; 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—15 pentru un cal.

Ne oprim aci cu aceste citațiuni și vom reveni asupra rolului chimic și fiziologic al sărei, în economia animală, și din acele studii avem să ne convingem dacă calea, recomandată de atâtea autorități în materie de alimentațiune a animalelor, este admisibilă sau nu.

I. ST. FURTUNĂ.



W. DÖSE H.K.

Lebăda și musca de Jiquidii.

## Ultimele noutăți de unelte și mașini

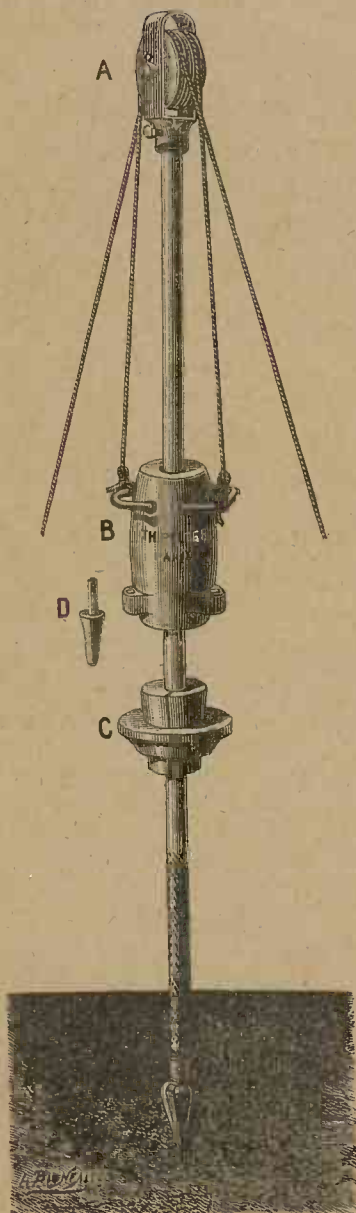
PENTRU  
FERME AGRICOLE.

Urmare).

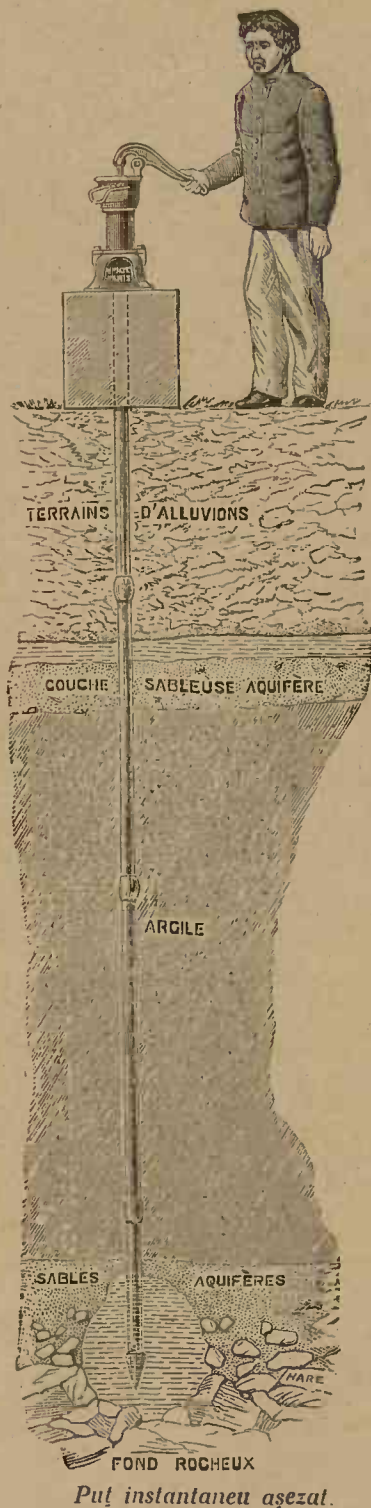
### Puțurile instantanee.

**P**uțurile instantanee pot fi de preferență instalate celor ordinară pretulindeni unde apa se află la mai puțin de 8 metre de adâncime.

Acest nou sistem de puțuri e din cele mai simple. Fiecare pôte, fără cunoșcinți speciale, a face în câte-va ore și d'a obține un adevărat puț puțin costisitor a cărui apă e tot-d'auna curată și nestătută.



Cum se așeză tuburile puțurilor instantanee.



Puț instantaneu așezat.

Se pôte face cu siguranță în or-ce localitate de câmp, pe marginile gărelor.

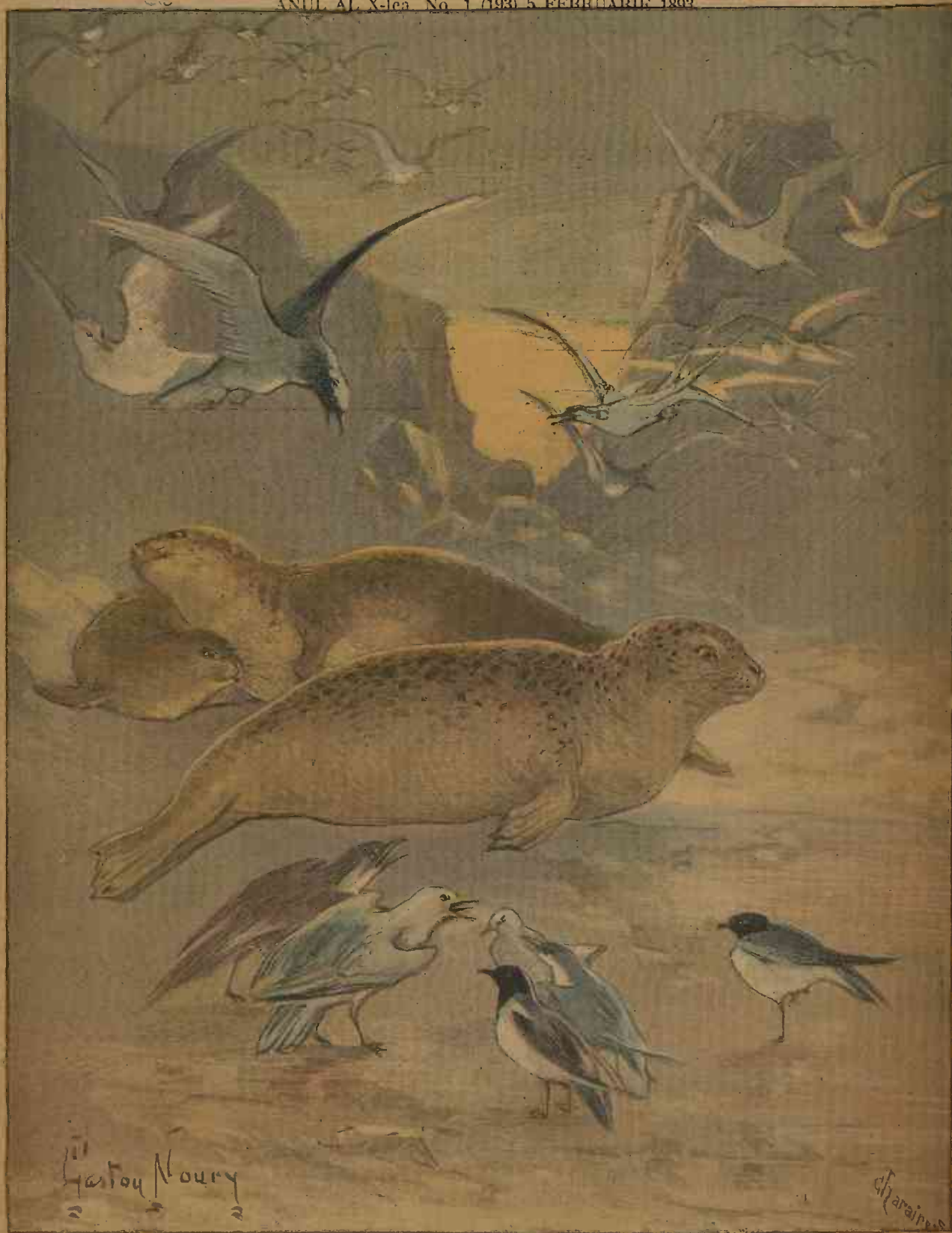
Prima grijă ce trebuie să avem, e a ști la ce adâncime se află apa, basîndune pe puțurile din prejur.

Pentru a se proceda se începe prin a viri de câte-va decimetre primul tub bortelit și prevêdut cu virful său. Se așeză apoi în jurul acestui tub coróna de oțel C cu colțurile conice destinate stringerei țevei. Berbecul B se pune apoi d'a-

(Ese la 5 și 20 a fie-cărei luni).

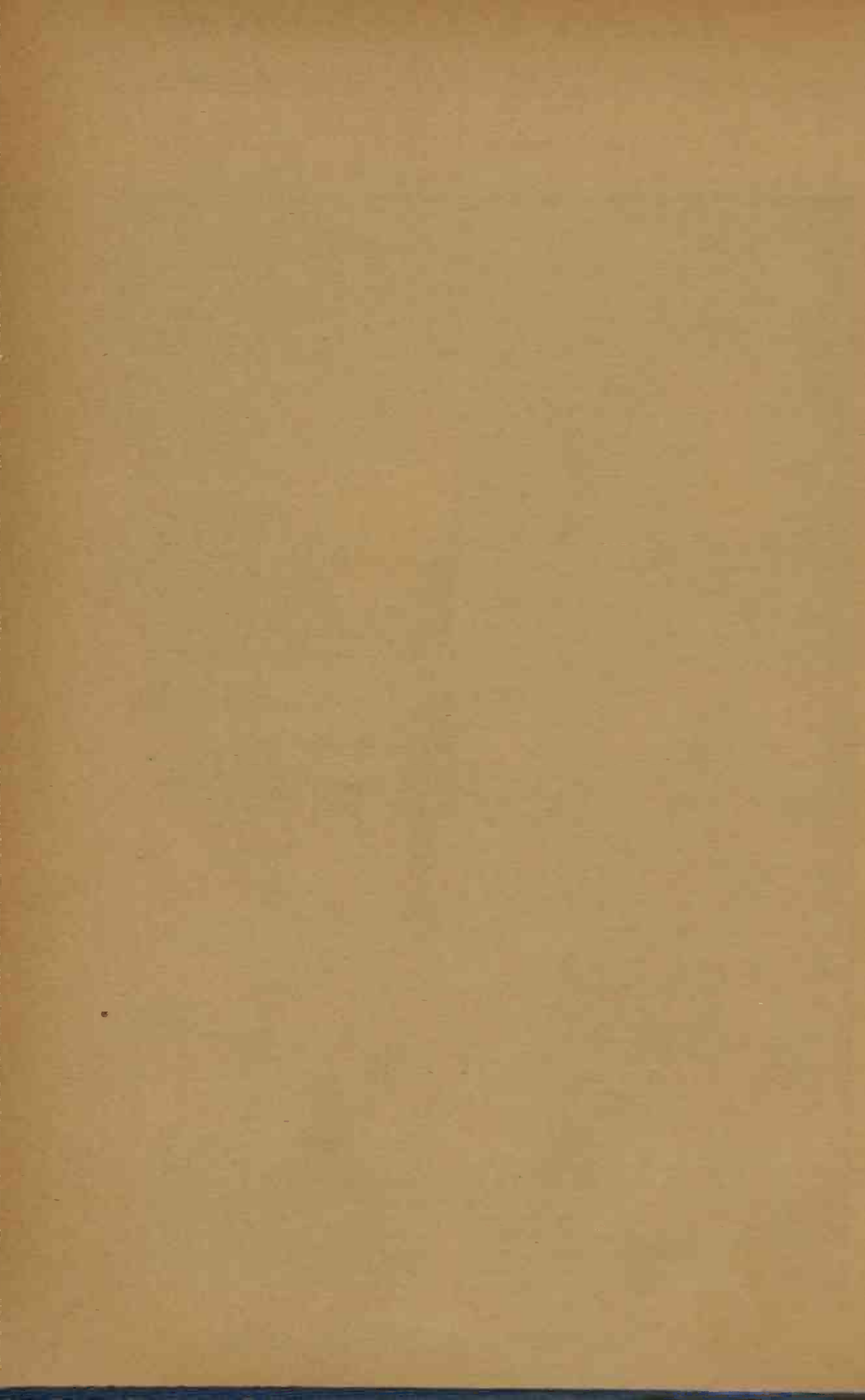
R.-SĂRAT.—ABONAMENTUL 10 LEI PE AN.

ANUL AL X-lea No. 1 (193) 5 FEBRUARIE 1903



UĂ FAMILIE DE FOCE SAU SIRENE.

(EXPLICATIA IN ACEST NUMĂR).



supra. Luând cu mâna berbecul 'l ridicăm și 'l lăsăm a cădea pe sgarda C care, la fie-care lovitură, face a se descinde țeva pe care o menținem ast-fel ca să mērgă drept. Pentru a ridica coróna C, trebuie negreșit a o despărți de cele două colțuri. Se pôte mai adesea-ori fără alt material ridicând din timp în timp sgarda, ca să infigem tôte țevile și să ajungem la apă.

Dar, dacă pământul devine prea tare, ridicarea cu mâna a berbecului nu va da lovituri indestulătoare; Trebuie atunci să întrebuițăm soneta A ce se așeză pe virful țevii. Cum arată desenul prin ajutorul funicilor se ridică berbecul care, ast-fel, dă lovituri mai tari.

Când s'a virit uă țevă se înșurupēză uă alta la virful celei dintēii, și așa mai departe. In fine se înșurupēză pompa pe ultimul tub și se pompează.

Cu virful special nisipul nu pătrunde în țevi.

Se formēză ast-fel în pământ, înprejurul bortei țevii, o cavitate care tot-d'auna e plină de apă și care servă ca rezervoriu pompei.

Principalele precauțiuni de luat constau în descinderea tuburilor verticalmente; dacă ar devia mult, se vor îndrepta ajutându-se cu o pârghie de fier și la nevoie scoțind țevile, lucru care nu e greu. Se trece pentru acēsta berbecul sub sgardă și lovind din jos în sus, țevile se scot lesne.

In pământurile argilose bortele țevelor se astupă câte uă dată în timpul deșcinderei; cel mai simplu, în acest cas, e d'a se scôte țevile ce se viri lesne în'apoi dupe ce s'au curățit.

E încă trebuincios a se schimba pielea pistonului pompei dacă a pompat multă apă încărcată cu nisip.

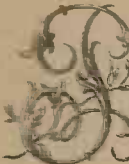
In pământurile nisipoșe, virful și țevile pot a se scufunda direct; dar în cele tari și pietroșe e nevoie a se viri înțēii uă vergea de fer tot așa de grosă ca țevile cu scopul d'a nu se strica virfurile de pietre.

Folosele ce dau acest sistem sunt: uă instalațiune mult mai puțin scumpă și apă curată.

(Va urma).

TH. PILTER.

## FOCELE.

 e țarmurile înghețate a le mărilor nordice se gasesc acele mamifere amfibii pe cari, în mitologie, le găsim denumite «sirene sau femeile îspititoare din mări». Aceste focii n'au nici o asemănare cu omul; cel mult de se aduc la chip cu un câne cu urechile tăiete.

Cetitorii «Gazetei Săteanului» de sigur că au vădut prin grădini zoologice, menagerii, iarmaróce, asemenea ciudate animale care nu sunt alt ceva de cât njsee mase de grāsime, acoperite cu o piele môle și prevēdute cu patru membre din care cele d'inainte, mai dezvoltate, le înlesnesc mergerea, iar cele d'inaoi mai tot-d'a-una întrunite cu cōda. Focile înôtă admirabil de bine dar nu pot sta prea mult în apă, ci trebuie a eși la suprafața pentru a resulla.

Mamiferele acestea sunt de mai multe specii. Cele mai mari, «Ontariele», sunt negre și sōrte inteligente precum se pot observa douē speci-mene la grădina de Acimatație din Paris.

Focile reprezentate de una din gravurele colorate din acest număr, țin de specia cea mai comună; au pērul sōrte des cenușiu-gălbui cu pete mai închise, mustățile mătăsóse și rari pe când la cele-alte focii sunt aspre și tari. Crese d'abea de un metru lungime. Sēmănă și la glas cu câinii, în captivitate sunt sōrte credincióse stăpānilor lor. Nu e erbivoră ca marele mamifere marine, ci se hrănesc cu pești și molușci, precum și cu păseri de mare când le pôte prinde.

In stare de semi-captivitate cum sunt focile ce locuiesc, din tală în fiu, malurile și grotele «Bonifacio», din sudul insulei Corsica, trāesc în mare armonie cu pasērile de mare ce ouē prind stlincele acelor grote meridionale unde focile, aceste animale din regiunile nordice, se țin de curiositate.

Focile sunt poligame; bărbatul are de la 3 la 50 femele. Sōrte gelos și cu sentimentul proprietății mult dezvoltat, trāesc bine cu vecinii numai când nu 'i se calcă domiciliul sēu.

Cu totă firea blândă, timidă, devin sōrte rēsboinici când e cestie de familie și proprietate și, când o ast-fel de bătae tot-d'a-una se sfirșese prin uciderea unuia din combatanți.

## Ultimele noutați de flori.



**P**anseaua Parisiană cu maculele foarte mari. Horticultorii parisiiani cari și au făcut o specialitate din cultura Panselei, în vederea vinđerei pe piață, au adoptat acēsta nouă rasă, înfăcișată de gravura de la pag. 1 a acestui număr. Acēsta rasă va înlocui în curind cele alte varietăți de Pansele

Ingleze ce se cultivau pânăcum în o așa de enormă cantitate pentru înpodobirea mielor de vile și alte mici proprietăți din prejurul capitalei. Acēsta mărētă noutate merită cu totul favórea ce 'i se dă, atât prin rusticitatea sa cât și prin enormele flori cari sunt cel puțin așa de mari ca în rasa Trimardeau, dar tōnuri mult mai variate și macule mai aparente. Ținute de pedonele gróse și scurte, aceste flori se țin bine și fac mult efect în borduri și masifuri.

**Ochiul bouului „Cometa“ giganțic alb pur.** Toți amatorii de plante noi cunosc rása de Ochiul Bouului Cometa așa de curiosă și așa de căutată pentru buchete. Noutatea însemnată ce înfăcișem prin gravura de la pag. 8, de și de același lip, se deosebeșce prin mărime, vīgóre în vegetațiune și creșcere extra-ordinară a frumóselor ei flori, a căror dimensiune în-trece p'aceia a tutulor varietăților cunoscute.

Sōrte vīgurosă și rāmurosă atinge 50 la 60 centimetre și ține pe pedonele lungi, tari și

ridicate până la 25 enorme flori de un alb din cel mai pur și a căror petale îndouite și întorse în un chip așa de ciudat că înfăcișarea lor reamintește atâta frumoșele flori a varietății de *Crisantem Japonex* ce se admiră atâta prin expozițiuni.

Principali floristi din Paris, în momentul sărbătorilor din August trecut, căutau mult, pentru buchetele lor, florile tăiate de această nouitate și le plăteau cu prețuri mult mai ridicate ca acelea cu care se cumpără de obicei la acea epocă florile albe din toate cele alte rase de Ochiul Boului. Desenul de la pag. 8, de mărime naturală, va da mai bine ca or-ec descriere o idee cu desăvîșire exactă a acestei superbe noutăți.

(va urma).

VILMORIN.

## Clima lunii Ianuarie 1893 st. n.

**L**a București luna Ianuarie a fost mai friguroasă de cât tot-d'auna. Nici o dată, de când avem observatorul Meteorologic<sup>1)</sup> și până acum, temperatura mijlocie a acestei luni nu s'a coborât până la  $-10^{\circ}6$ . Cea mai friguroasă lună Ianuarie ce ne este cunoscută a fost cea din 1888 a cărei temperatura mijlocie a fost  $-10^{\circ}2$ . Cea ce deosebesc însă aceste două luni este că de și am avut acum o temperatură mijlocie ceva mai coborâtă de cât în 1888, totuși termometrul, la București, nu s'a coborât așa de jos ca atunci. Intr'adevăr cel mai mare frig ce am avut acum, la Filaret a fost  $-28^{\circ}0$  în ziua de 15 (în oraș la stațiunea ce avem în strada Sf. Constantin, termometrul nu s'a coborât mai jos de  $-26^{\circ}1$ ); în 1888 am avut la Herestrau, unde atunci era instalat Institutul Meteorologic  $-30^{\circ}5$ . Acesta este până acum, cea mai coborâtă temperatura înregistrată la București.

În totă țara, frigul a fost asemenea foarte mare mai mare chiar de cât la București. Numai pe lângă mare și în munți, temperatura a fost mai moderată. Cifrele următoare arată care au fost mijlociile lunare precum și cea mai coborâtă temperatură în câte-va stațiuni meteorologice:

### TEMPERATURA

|                         | Mijlocie       | Minimă         |
|-------------------------|----------------|----------------|
| Sulina                  | $-6^{\circ}7$  | $-21^{\circ}0$ |
| Sinaia                  | $-9^{\circ}4$  | $-24^{\circ}0$ |
| București               | $-10^{\circ}6$ | $-28^{\circ}0$ |
| Armășești <sup>2)</sup> | $-10^{\circ}7$ | $30^{\circ}8$  |
| Caracal                 | $-12^{\circ}4$ | $29^{\circ}5$  |
| Comăndărești            | $-13^{\circ}1$ | $-25^{\circ}8$ |
| Păncesti-Drăgomiștești  | $-15^{\circ}1$ | $-35^{\circ}0$ |
| Strihareț               | $-11^{\circ}1$ | $-35^{\circ}6$ |

La Armășești, Caracal, Comăndărești, Păncesti-Drăgomiștești și Strihareț, frigul a fost după cum se vede și mai mare de cât la București.

În aceste două din urma localități termometrul s'a coborât în ziua de 15 Ianuarie mult mai jos de cât s'a coborât vre-o dată la București.

1). De la 1858.

2). Armășești sunt în districtul Ialomița, Comăndărești în Botoșani, Păncesti-Drăgomiștești lângă orașul Roman și Strihareț lângă Slatina.

La Păncesti-Drăgomiștești, lângă Roman s'a înregistrat cu siguranță 35 de grade sub zero și la Strihareț, lângă Slatina (Olt) s'a observat chiar  $35^{\circ}6$ . Acestea sunt cele mai coborâte temperaturi cari au fost până acum înregistrate la noi. Temperaturi așa de scăzute ca acestea nu diferesc aproape în nimic în cele din regiunile foarte înaintate ale Rusiei. De notat marea variațiune de temperatură ce a avut loc de la 16 la 17 Ianuarie. În cea dintâi din aceste două zile termometrul se coborâse la București până la  $-27^{\circ}1$  și în ziua următoare el s'a urcat până la  $+2^{\circ}8$ , cea ce face o variațiune de  $29^{\circ}9$  într'o zi.

Pretutindeni în țară solul a fost acoperit cu zăpadă în cursul lunii întregi de și temperatura relativ ridicată și plôia din primele sale zile precum și aceia de la Bobotează a topit în mare parte zăpada care a căzut cu abundență în toate părțile țerei afară de partea de sus a Moldovei. În Muntenia comunicațiunile pe căile ferate au fost mult timp întrerupte.

Viforul ce a avut loc la București a întrerupt cu desăvîșire, în timp de două zile ori-ce comunicațiune între București și Chitila. Se citează mai multe casuri de nămețirea de turme de oi în Ialomița și R.-Sărat.

Dunărea a înghețat în cursul primei decade. Transporturile se fac pe gheață în toate porturile Dunărene. În multe localități ele se fac și în lungul Dunărei. Chiar la Hârșova, unde în fața portului, apa îngheață foarte rar, din cauza că ghețarii se opresc la cotul din amonte, anul acesta Dunărea a înghețat peste tot afară de un singur ochiu în apropiere de cot. La finele lunii gheața avea o grosime de 40 cm.; apa crește.

În ziua de 16 a avut loc un ușor cutremur de pământ care s'a simțit la Giurgiu, București, Ploști și R.-Sărat.

ST. C. HEPITES.

## SCIRI DIFERITE AGRICOLE.

**A**rați adânc! Acesta a fost prima povață ce a dat „Gazeta Sătenului“ și nu de puține ori am învederat foloșele ce aduce această mărire a adâncirii stratului arabil. Am dori ca nici o dată să nu se uite următoarele efecte ale arăturii adânci:

Înfrățire mai mare, creștere mai frumoasă și mai în'alta, rădăcini mai adânci, rezistență mai mare la frig și secetă.

Pentru ca să putem ara adânc ne trebuie în prima linie s'avem boi virtuși și pentru acesta să nu facem economie a'i scote diu iarnă cât mai grași și sănătoși.

**S**ituațiunea agricolă în Inglitera e foarte de plăns, judecând dupe discursul d-lui Wharnton, la Camera comunei și care a produs o vie impresiune.

Munca agricolă în Regatul-Unit numai e d'ajuns retribuții și cultivatorii emigră în țeri streine.

Proprietățile fonciare din Inglitera au perdut 40 la 70% din valoarea lor de 15 ani.

**C**u începutul lunii Februarie zăpada a început a se topi și se topește mereu. Dincoace de Milcov mai ales zăpada s'a luat mai